

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria creștinismului timpuriu si medieval (RLM2118)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj	
1.2. Facultatea	Teologie Romano-Catolică	
1.3. Departamentul	Teologie Romano-Catolică Didactică	
1.4. Domeniul de studii	Teologie	
1.5. Ciclul de studii	Licență	
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Didactică	
1.7. Forma de învățământ	Zi	

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria creștinismului timpuriu si medieval			Codul disciplinei	RLM2118
2.2. Titularul activităților de curs	Dr Noda Mózes				
2.3. Titularul activităților de seminar	Drd Bőjte Csongor				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					26
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					3
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Metodele istoriei Bisericii. Răspândirea și evoluția Bisericii. Istoria antichității și evul mediu.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă, computer și videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, computer și videoproiector; bibliotecă

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Expunerea teologiei romano-catolice și a principiilor etice fundamentale ale Bisericii Catolice în activitatea didactică.
CP2	Evaluarea și analiza critică a conținutului didactic în domeniul religiei romano-catolice.
CP4	Identificarea și analiza contextului religios și cultural în comunități, într-un mediu pluriconfesională și angajarea în activități pastorale și comunitare.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale.
CT3	Abilitatea de a comunica în limbi de circulație internațională în scopul îndeplinirii misiunii catehetice și pastorale.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Înțelege și explică concepte teologice și centrale ale doctrinei catolice, integrând perspectiva biblică, dogmatică și istorică.	1. Proiectează unități de învățare și lecții de Religie, utilizând strategii didactice adecvate vârstei elevilor și adaptând limbajul teologic la contextul educațional.
CP2	2. Descrie principiile pedagogiei și ale didacticii religiei, inclusiv metodologia instruirii și evaluării, corelate conținuturilor biblice și dogmatice.	2. Analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
CP4	3. Descrie sistematic și rațional concepte religioase și teologice fundamentale descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.	3. Prezintă conținuturile teologice conform metodelor pedagogice contemporane.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei (

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Înțelege și explică concepte teologice și centrale ale doctrinei catolice, integrând perspectiva biblică, dogmatică și istorică.
2. Descrie principiile pedagogiei și ale didacticii religiei, inclusiv metodologia instruirii și evaluării, corelate conținuturilor biblice și dogmatice.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Concepte cheie și rolul istoriei Bisericii înțelegere
2. Prezintă conținuturile teologice conform metodelor pedagogice contemporane.

competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Conceptul și subiectul istoriei Bisericii. Răspândirea creștinismului	prelegere	Deák, EgyháztörténelemI, 1–12;
2. Relația cu Imperiul Roman, primele persecuții ale creștinilor. Polemică anti-creștină în secolul al II-lea.	prelegere	Deák, EgyháztörténelemI, 12–25;
3. Viața Bisericii în secolele 2-3. Ultimele persecuții și eliberarea Bisericii.	prelegere	Deák, EgyháztörténelemI, 25–39;
4. Sinodul de la Nicaia. Sinodul de la Constantinopol I. Biserica și statul.	prelegere	Deák, EgyháztörténelemI, 39–50;
5. Sinoadele de la Efesen și Khalkedon. Mișcarea monahală.	prelegere	Deák, EgyháztörténelemI, 50–58;
6. Viața Bisericii la sfârșitul antichității (secolele 4-7)	prelegere	Deák, EgyháztörténelemI, 58–70;
7. Evului Mediu. Sfântul Benedict de Nursia. Primul val de migrație.	prelegere	Deák, Középkor. I, 1–19;
8. Răspândirea creștinismului în Insulele Britanice. Dezbateră iconoclastă. Unirea papalității cu francii.	prelegere	Deák, Középkor. I, 19–34;
9. Era carolingiană.	prelegere	Deák, Középkor. I, 34–46;
10. Viața liturgică a Bisericii în secolele 9-10. Papalitatea în secolele 9-10.	prelegere	Deák, Középkor. I, 46–53;
11. Reînnoirea Imperiului de Vest. Societatea medievală.	prelegere	Deák, Középkor. I, 53–59;
12. Convertirea popoarelor nordice și slave. Schisma din 1054.	prelegere	Deák, Középkor. I, 59–167;
13. Reformarea creștinismului - Cluny. Grigore al VII-lea.	prelegere	Deák, Középkor. I, 67–77;
14. Reforma monahismului în secolele XI-XII. Cruciadele.	prelegere	Deák, Középkor. I, 77–90;
Bibliografie: Deák Viktória Hedvig: Egyháztörténelem I. Bp., 2005; Deák Viktória Hedvig: Egyetemes egyháztörténelem, Középkor I., Bp., 2006. August Franzen: Kis egyháztörténet, Szeged 1998. Adalbert Hamman: Így éltek az első keresztyének, Bp., 2016. Félegyházy József: Az egyház a korai középkorban, Bp., 1967. Marton József: Keresztyény ókor, Marosvásárhely 2004, Marton József: Keresztyény középkor, Marosvásárhely 2005. Jedin, H. A zsinatok története, Bp., 1998.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

Sfântul Stefan	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Sfântul Ladislau	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Cruciadele si regatul maghiar	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Viața creștine în secolele XII si XIII.	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Sfânta Elisabeta si Margareta	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Ordinele călugărești în Ungaria medievală	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Biserica Catolică din epoca Anjou: Róbert Károly, Ludovic cel Mare	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Universități din Ungaria medievală	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Reforma maghiară.	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Situația catolicilor după reforma	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Formarea și activitățile Statusului Romano-Catolic din Transilvania	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Ordinele călugărești	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Biserica Catolică din epoca domniei Hunyadi János	prelegeri ale studenților, discutarea întrebărilor	Bibliografie detaliată în lista seminarului
Evaluarea semestrului		
Bibliografie: ADRIÁNYI Gábor, Az egyháztörténet kézikönyve, SzIT, Budapest, 2001. BOROSY András. A keresztes háborúk és Magyarország, in: Hadtörténelmi Közlemények, 01/1996. ÉRSZEGI Géza (szerk.). Árpád-kori legendák és intelmek, Osiris, Budapest, 1999. F. ROMHÁNYI Beatrix. A középkori egyházi intézmények gazdálkodása, in: Ferenczi László – Laszlovszky József – Szabó Péter (szerk.), Magyar középkori gazdaság- és pénztörténet, 2004. FEDELES Tamás, Oktatási központ a Mecsek lábánál, in: Per astra ad astra, 1-2/2017. FEDELES Tamás, A Magyar Királyság diplomáciai képviselete a Szentszéknél Mátyás király korában, in: Fedeles Tamás (szerk.), Mátyás király és az egyház, Pécs, 2019. GYÖRFFY György, István király és műve, Balassi, Budapest, 2013. KATUS László, Európa története a középkorban, Kronosz, Pécs, 2014. KRISTÓ Gyula, Magyarország története 895-1301, Osiris, Budapest, 2007. KLANICZAY Gábor (szerk.), Európa ezer éve: a középkor, I-II., Osiris, Budapest, 2005.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Concepte cheie și rolul istoriei Bisericii înțelegere	examen parțial si de sfârșit de semestru (scris)	75%
9.5 Seminar/laborator	Lucrare de seminar conform metodologiei de cercetare a istoriei bisericii	examen de sfârșit de semestru (scris)	25%

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea epocilor istorice de bază Condiții de examen examenul: examen scris; Nota examen parțială și examen 75%. + Seminar 25; Parțialul este după a șaptea săptămână.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă	
---	---	--	---

Data completării:

04.06.2026.

Semnătura titularului de curs

Prof. dr Noda Mózes

Semnătura titularului de seminar

Drd. Bőjte Csongor

Data avizării în departament:

04.06.2026.

Semnătura directorului de departament

Prof. dr Noda Mózes

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.